

Etterretning, soldatdop og sjelesorg

Av litt forskjellige grunner er det i skrivende stund litt mer enn et år siden forrige utgave av *PACEM* kom ut. Vi er de første til å beklage at det ble sånn, men har måttet konstatere at 2017-årgangen bare består av et nummer. Når det er sagt, ambisjonen vår er at tidsskriftet vårt skal tilbake i godt gammelt gjenge.

Denne utgaven av *PACEM* har to hovedfokus. Vi ønsket å sette fokus på militær etterretning og etikk. Oppgaven viste seg å være vanskeligere enn vi forestilte oss. Til dels handler det om at dette er et komplisert landskap å bevege seg i. De hemmelige tjenestenes fokus på hemmelighold og gradert informasjon bidrar til at åpen refleksjon rundt disse temaene blir ekstra utfordrende. Bidragsyterne sto ikke akkurat i kø. Vi gir likevel til beste to artikler som fokuserer på dette problemfeltet. Dr David L. Perry har vært *associate professor of ethics at the U.S. Army War College*, og *professor of applied ethics* og *director for Vann Center for Ethics* ved *Davidson College* i *North Carolina*. I sitt bidrag til dette nummeret av *PACEM* fokuserer Perry på etiske aspekt knyttet til avhør av terrorismistenkte til dels basert på deler av sin bok fra 2016, *Partly Cloudy: Ethics in War, Espionage, Covert Action, and Interrogation*.

Tor Arne Berntsen tar i sin artikkel *Etterretning og sannhet* utgangspunkt i bibelsk materiale og reflekterer rundt en klassisk problemstilling innenfor etterretningsfeltet, nemlig fristelsen til å gi sin oppdragsgiver de svarene og den sannheten man tror de vil ha.

Charles Anthony Pfaff er *research professor for the Military Profession and Ethic at the Strategic Studies Institute (SSI), U.S. Army War College*. I artikkelen *Moral Autonomy and the Ethics of Soldier Enhancement* tar han oss inn i en diskusjon om bruk av midler som kan forbedre en soldats yteevne. Den tyske invasjonen av Frankrike under andre verdenskrigen ville vært umulig uten bruk av ”Pervitin”, som gjorde soldatene i stand til å holde på kontinuerlig i flere døgn. I hvilken grad skal samfunnet, og soldatene selv, akseptere at de skal utsettes for midler (dop) som kan gi dem helseskader i ettertid. Utviklingen av ny teknologi påvirker militæretikken. Kan vi tillate oss å bruke alle mulighetene vi har? Det er tilsvarende med muligheten til å ”forbedre” soldaten. Dersom det

kan gi oss suksess, hvem kan bestemme om det skal brukes. Skal for eksempel soldatene selv få avgjøre om de vil være med på dette?

Dette nummerets andre hovedtema handler om Feltprestkorpsets satsning på pastoral-klinisk videreutdanning. Gjennom denne utdanningen er flere av feltprestene i løpet av de siste årene dyktiggjort innenfor sjelesorgsfeltet. Satsningen kan også sees som en kvalifisert del av Feltprestkorpsets innsats i forhold til veteranomsorgen.

Kyrre Klevberg, som i flere år har vært fagansvarlig for den pastoralkliniske utdanningen, har levert en artikkel som gir en kort innføring i hva utdanningen består i og sikter mot. To av feltprestene som har gjennomgått utdanningen, Paul Andreas Haug og Trygve Tyreid, har levert artikler til dette nummeret. Haug reflekterer over hermeneutiske problemstillinger, vår mulighet til å forstå hverandre, mens Tyreid fokuserer på sjelesørgerens etiske bevissthet.

Vi byr også på en anmeldelse av David L. Perrys bok *Partly Cloudy*.

God lesning.

Leif Tore Michelsen